

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 90.169 van 12 oktober 2000

A. 86.154/XIII-1282

In zake : **VANHOUDT** Marie-Rose,
Sint-Denijsstraat 4/9
1190 Brussel,

tegen :

het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
vertegenwoordigd door zijn Regering,

dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Philippe COENRAETS, advocaat,
Bolwerksquare 1A
1050 Brussel.

DE VOORZITTER VAN DE XIIIe KAMER,

Gezien het op 18 augustus 1999 ingediende verzoekschrift, waarbij Marie-Rose VANHOUDT de nietigverklaring vordert van de beslissing van 21 juni 1999 waarbij de Staatssecretaris voor Huisvesting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de terugbetaling eist van het totaalbedrag van de verwervingspremie ten belope van 75.000 frank, dat verzoekster ontvangen heeft voor een goed gelegen te 1190 Brussel, Neerstalse Steenweg 137;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van Mevrouw DEBROUX, auditeur bij de Raad van State, opgemaakt op basis van artikel 94 van de algemene procedureregeling;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen;

Gelet op de beschikking van 29 september 2000, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de openbare terechtzitting van 12 oktober 2000;

Gelet op de kennisgeving van deze beschikking en van het verslag aan de partijen;

Gehoord het verslag van de heer HANOTIAU, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en van Mr. G. GENERET, loco Mr. Ph. COENRAETS, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van Mevrouw DEBROUX, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten aan het geding ten grondslag liggen :

1. Verzoekster heeft in 1990 een premie van 75.000 frank voor de verwerving van een woning gekregen op basis van het koninklijk besluit van 17 januari 1989 tot instelling, voor het Brusselse Gewest, van een eenmalige premie voor oprichting of verwerving van een woning, alsook van een verzekering tegen inkomstenverlies.

2. Op 3 december 1998 richt de verwerende partij zich tot verzoekster in de volgende bewoordingen :

“ Bij het onderzoek van uw dossier betreffende de verwervingspremie blijkt dat u niet alle verbintenissen heeft nageleefd die u aangegaan had bij het aanvragen van de premie; deze verbintenissen dienden in acht te worden genomen gedurende een periode van 5 jaar met ingang van december 1990.

Vóór het einde van de termijn van 5 jaar heeft u immers het goed verlaten waarvoor de premie toegekend was.

Bij de huidige stand van uw dossier blijkt niet dat er ernstige en uitzonderlijke omstandigheden bestaan op grond waarvan de Minister kan besluiten dat zich een geval van overmacht heeft voorgedaan dat het niet-

naleven van de verbintenissen rechtvaardigt waardoor volledig of gedeeltelijk kan worden afgezien van de terugbetaling van de premie.

Indien u meent dat het niet-naleven van de verbintenissen verantwoord is door een geval van overmacht, verzoeken wij u dat geval van overmacht per brief, met de nodige bewijsstukken, binnen 15 dagen kenbaar te maken.

(...)”.

3. Op 17 december 1998 geeft verzoekster de volgende verklaring :

“ Ik heb inderdaad vóór het einde van de termijn van 5 jaar het goed verlaten waarvoor de premie toegekend is, aangezien mijn ouders, doordat ze een maandelijks pensioen van slechts 27.000 frank ontvingen, het zeer moeilijk hadden om in hun behoeften te voorzien. Ik heb hen toen voorgesteld mijn appartement op de 1ste verdieping te bewonen (ze zijn dus van de 2de naar de 1ste verdieping getrokken). Alle burens van het gebouw zullen mijn verklaring beamen. Ik wens u er eveneens op te wijzen dat ik voor dat appartement nooit enige huur heb ontvangen”.

4. Op 19 januari 1999 verzoekt de verwerende partij verzoekster een vragenlijst in te vullen om aanvullende gegevens voor het onderzoek van het dossier te verstrekken. Uit die vragenlijst blijkt dat het onderbrengen van haar ouders in haar appartement, dat slechts uit één kamer bestaat, slechts mogelijk was omdat ze tegelijk, voor haar eigen huisvesting, een ander goed verworven had. Uit een andere brief blijkt dat vanaf 1 mei 1997, d.i. na het verstrijken van de termijn van vijf jaar, het appartement verhuurd is aan een derde persoon.

5. Op 21 juni 1999 stelt de verwerende partij verzoekster in kennis van de bestreden beslissing en eist ze de terugbetaling van het totaalbedrag van de ontvangen premie, omdat de Staatssecretaris van oordeel was dat het niet-naleven van de verbintenis om het goed gedurende een ononderbroken periode van vijf jaar te bewonen niet gerechtvaardigd was door omstandigheden die een geval van overmacht opleveren;

Overwegende dat de verwerende partij een exceptie van niet-ontvankelijkheid opwerpt die ze hieraan ontleent dat de Raad van State niet bevoegd is om kennis te nemen van een beroep tot nietigverklaring van een beslissing waarbij de terugbetaling van een verwervingspremie wordt geëist, doordat het geschil betrekking heeft op een schuldvordering; dat ze onderstreept dat verzoekster zelf het onderwerp van haar beroep omschreven heeft, door het in te stellen tegen de beslissing “waarbij ze aangemaand wordt het totaalbedrag van de verwervingspremie terug te betalen dat ze ontvangen had”, en daaruit besluit dat ze de beslissing waarbij geweigerd wordt de aangevoerde feitelijke gegevens te beschouwen als gegevens die

overmacht uitmaken niet ter toetsing aan de Raad van State heeft voorgelegd; dat er volgens haar twee onderscheiden handelingen bestaan en in het onderhavige geval alleen de eerste bestreden wordt;

Overwegende dat verzoekster in haar inleidend verzoekschrift betoogd heeft dat “hoewel in de bestreden handeling niet de juridische grondslag ervan wordt vermeld, moet worden geconstateerd dat verzoekster aangevoerd had dat ze haar appartement aan haar ouders had verhuurd wegens een geval van overmacht, een geval waarin wordt voorzien in de vierde zin van artikel 6 van het koninklijk besluit van 17 januari 1989, waarbij de Minister ermee belast wordt de aangevoerde overmacht te beoordelen. De bevoegdheid van de Raad van State om kennis te nemen van het onderhavige beroep kan niet worden betwist doordat in de regelgeving aan de Minister een beoordelingsbevoegdheid verleend wordt”; dat, zoals verzoekster onderstreept in haar wederantwoord, in de argumentatie van de verwerende partij de administratieve handeling en de motivering ervan verward worden : de terugbetaling van de premie werd geëist omdat de verwerende partij van oordeel was dat de aangevoerde feiten geen geval van overmacht uitmaakten; dat er een enkele handeling is die, doordat daarbij de terugbetaling van de premie geëist wordt, berust op een beoordeling van de overmacht, die in het onderhavige geval doorslaggevend van aard is;

Overwegende dat artikel 6 van het koninklijk besluit van 17 januari 1989 tot instelling, voor het Brusselse Gewest, van een eenmalige premie voor oprichting of verwerving van een woning, alsook van een verzekering tegen inkomstenverlies, welke bepaling in het onderhavige geval toepasselijk is, als volgt luidt :

“ (...) De aanvrager moet er zich tevens toe verbinden de te verwerven woning volledig en effectief te bewonen en er, binnen de twee jaar vanaf de koopakte of van het einde van het bouwen zijn hoofdverblijf te vestigen en dit gedurende ten minste vijf jaar. Hij mag ze bovendien gedurende dezelfde termijn niet vervreemden noch ze geheel of gedeeltelijk in huur geven, behalve in geval van overmacht waarvan de beoordeling overgelaten wordt aan de Minister (...);”

Overwegende dat de derde zin van het voormelde artikel 6 de enige bepaling is die verband houdt met de aangelegenheid waarin de Minister beoordelingsbevoegdheid heeft ten aanzien van de overmacht; dat in dit bepaalde geval de verplichting om terug te betalen niet het gevolg is van het niet-ervullen van een van de voorwaarden waarvan de toekenning van de premie afhankelijk gesteld wordt, maar van een administratieve beslissing; dat de omstandigheid dat deze beslissing een weerslag kan hebben op een subjectief recht, niet meebrengt dat de beslissing valt buiten de bevoegdheid van de Raad van State; dat in het

onderhavige geval verzoekster overmacht heeft aangevoerd en dat in de bestreden handeling over dat punt uitspraak gedaan wordt; dat de Raad van State bevoegd is om van deze beslissing kennis te nemen; dat de exceptie van onbevoegdheid niet wordt aangenomen;

Overwegende dat verzoekster een eerste middel ontleent aan schending van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen; dat ze betoogt dat de bestreden handeling noch in feite, noch in rechte gemotiveerd is, wat in strijd is met de in het middel vermelde bepalingen; dat volgens haar enerzijds in de handeling niet de wetgeving wordt vermeld krachtens welke de overheid optreedt en anderzijds de verwerende partij behoorde uiteen te zetten in welk opzicht de door verzoekster als verantwoording opgegeven feiten niet in aanmerking konden worden genomen als een geval van overmacht; dat ze in haar wederantwoord het stereotiepe karakter van de beweerde motivering aanklaagt;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat verzoekster uit het oog verliest dat de bestreden beslissing volgt op een eerste brief van 3 december 1998 waarin verzoekster officieel in kennis gesteld wordt van de rechtsgrond van het verzoek tot terugbetaling van de premie, te weten de artikelen 6 en 11 van het voornoemde koninklijk besluit van 17 januari 1989; dat ze terugkomt op het onderscheid dat volgens haar behoort te worden gemaakt tussen de beslissing om de terugbetaling van de premie te vragen en de beslissing om over de overmacht een uitspraak te doen, en stelt dat de eerste beslissing afdoende gemotiveerd is door, enerzijds het niet-naleven van de verplichting om het goed waarvoor de premie wordt toegekend persoonlijk te bewonen gedurende een termijn van 5 jaar en, anderzijds door het gebrek aan overmacht; dat ze voorts stelt dat indien een nog uitvoeriger motivering wordt geëist, zulks erop neerkomt dat aan de administratieve overheid de verplichting wordt opgelegd om de motieven van haar motieven te verstrekken, wat wettelijk niet vereist wordt;

Overwegende dat de motivering, die voorgeschreven wordt bij artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, moet bestaan in de afdoende vermelding van “de juridische en feitelijke overwegingen die aan de beslissing ten grondslag liggen”; dat in de zin van deze wet een handeling alleen op regelmatige wijze uitdrukkelijk gemotiveerd is, onder de dubbele voorwaarde dat er de redenen in worden vermeld die ze wettigen en dat deze motieven niet onjuist zijn; dat de verplichting van een feitelijke motivering impliceert dat de precieze en concrete overwegingen van de zaak

aangegeven worden, waarbij wordt opgegeven om welke reden, in het licht van de toepasselijke wetsbepalingen, de beslissing genomen is;

Overwegende dat de omstandigheid dat luidens artikel 6 van het koninklijk besluit van 17 januari 1989 het overheidsbestuur beschikt over een ruime beoordelingsbevoegdheid in het kader van de aanvragen om verzaking van terugbetaling van de premie in geval van overmacht, dat overheidsbestuur niet vrijstelt van de verplichting om zijn beslissing te motiveren - in het bijzonder wanneer het gaat om een afwijzende beslissing -, met inachtneming van de bepalingen van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen;

Overwegende dat de bestreden handeling uitdrukkelijk gemotiveerd is in zoverre erin aangegeven wordt dat de verwerende partij niet van oordeel is dat de tekortkoming van verzoekster “verantwoord was door omstandigheden die een geval van overmacht opleverden”; dat een dergelijke bewering veel weg heeft van een holle frase en aan verzoekster geen enkele aanwijzing geeft omtrent de redenen die de verwerende partij ertoe gebracht hebben ervan uit te gaan dat de door haar aangevoerde concrete gegevens geen geval van overmacht kunnen opleveren; dat eisen dat die redenen opgegeven worden niet zoveel betekent als vragen dat de “motieven van de motieven” worden vermeld, maar alleen duidt op de verplichting tot kennisgeving die berust op de steller van een administratieve handeling met een individuele strekking, vooral wanneer, zoals in het onderhavige geval, de bestuurde zeer concrete feitelijke gegevens aanvoert waarvan het niet onredelijk is te denken dat ze aldus kunnen worden opgevat dat ze een geval van overmacht opleveren; dat het middel kennelijk gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt de beslissing van 21 juni 1999 waarbij de Staatssecretaris voor Huisvesting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van Marie-Rose VANHOUDT de terugbetaling eist van het totaalbedrag van de verwervingspremie ten belope van 75.000 frank, dat ze ontvangen heeft voor een goed gelegen te 1190 Brussel, Neerstalse Steenweg 137.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 7.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, op twaalf oktober tweeduizend door :

de HH.	HANOTIAU,	kamervoorzitter,
	SCOHY,	toegevoegd griffier,

De toegevoegd Griffier,

De Voorzitter,

G. SCOHY.

M. HANOTIAU.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.